

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On tärkeää, että opetus on avoin kaikenikäisille oppijoille. Tämä linjaus tukee elinikäisen oppimisen periaatetta ja mahdollistaa sen, että taiteen myönteiset vaikutukset ulottuvat laajasti eri väestöryhmiin. Pidämme keskeisenä, ettei lainsäädäntö rajaa taiteen perusopetuksen kohderyhmiä vain tiettyihin ikäluokkiin. Oppilaitoksille tulee jättää mahdollisuus määritellä opetuksen kohderyhmät ja laajuus omissa opetussuunnitelmissaan, ottaen huomioon paikalliset tarpeet ja resurssit. Lakiehdotuksessa muotoillaan kiitettävän selkeästi taiteen perusopetuksen rooli ja tavoitteet, ja niitä on tärkeä tarkastella myös laajenevan kohderyhmän näkökulmasta.

On myös tärkeää huomioida alueelliset erot. Pienemmillä paikkakunnilla aikuisopiskelijoiden osuus voi olla huomattava, ja heidän osallistumisensa saattaa olla keskeinen edellytys toiminnan jatkuvuudelle. Tästä syystä taiteen perusopetuksen rooli ja painotukset voivat vaihdella alueittain.

Taiteen perusopetus on tavoitteellisesti etenevää ja oppilaan taitotason huomioivaa koulutusta eri taiteenaloilla. Se tukee oppijan kasvua varhaislapsuudesta aikuisuuteen, vahvistaa taidesuhdetta ja osaamista sekä luo valmiuksia hakeutua jatko-opintoihin. Samalla se lisää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestäväää elämäntapaa ja yksilön hyvinvointia myös työikäisten keskuudessa.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Pidämme taiteen perusopetuksen oppimäärän yhdenmukaistamista perusteltuna ja tarpeellisena keinona selkeyttää sen asemaa osana suomalaista koulutusjärjestelmää. Yhden oppimäärän malli voi lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja vahvistaa sen asemaa, mutta sen käytännön toteutus vaatii vielä tarkennuksia.

Järjestelmän tulee säilyä riittävän joustavana, jotta saavutettavuus ei vaarannu. Kaikilla oppilaitoksilla ei ole resursseja tarjota laajoja opintokokonaisuuksia, eikä kaikilla oppijoilla ole mahdollisuutta tai halua sitoutua niihin. Liian tiukasti määritelty rakenne voi kaventaa osallistujien joukkoa ja heikentää yhdenvertaisia mahdollisuuksia, erityisesti alueellisesti vaihtelevissa olosuhteissa.

Mikäli laintasolla ei määritellä tarkemmin oppimäärän jaksottamista, opetussuunnitelman perusteissa on tärkeää korostaa asteittaista etenemistä ja välietappien merkitystä. Ne tukevat pitkäjänteistä opiskelua, tarjoavat oppilaille selkeitä tavoitteita ja kannustimia, ja mahdollistavat opetuksen rakenteen muokkaamisen erilaisiin tarpeisiin, huomioiden myös erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat. Välietapit palvelevat erityisesti niitä, jotka eivät alun perin sitoudu koko oppimäärään.

Opintopiste on käyttökelpoinen ja selkeä mittari, mutta sen määrittelyä on syytä tarkentaa. On tärkeää määritellä, mihin opintopisteen laskenta perustuu, viitataanko opetuksen määrään vai opiskelijan työpanokseen. Terminologian tulisi olla linjassa muiden koulutusjärjestelmien kanssa, jotta taiteen perusopetuksen opintojen vertailtavuus ja yhteensopivuus muun koulutuskentän kanssa olisi mahdollista. Yhtenäinen käsitteistö edistää myös koulutustoimijoiden välistä yhteistyötä ja tukee opintopolkujen joustavaa rakentumista.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kyseinen kirjaus on syytä muotoilla selkeämmin, jotta kuntien ja valtionosuuden ulkopuolisten koulutuksen järjestäjien välinen vastuunjako olisi selkeämpi. Epäselvyydet voivat johtaa virhetulkintoihin, jotka vaikeuttavat yhteistyötä ja voivat aiheuttaa perusteetonta huolta velvoitteiden lisääntymisestä kunnille.

Olisi tärkeää varmistaa, ettei tarkoituksena ole hallinnollisen taakan kasvattaminen, vaan toimivan verkoston vahvistaminen, laadun edistäminen ja toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On olennaista tarkentaa, millä kriteereillä järjestämislupia jatkossa myönnetään ja tarkastellaanko siirtymävaiheessa myös kaikkien nykyisten valtionosuuden piirissä olevien oppilaitosten toimintaedellytyksiä. Tuleeko arvioinnissa huomioiduksi sekä toiminnalliset että taloudelliset valmiudet opetuksen järjestämiseen?

Pidämme keskeisenä, että kielellinen yhdenvertaisuus turvataan ja siihen varataan riittävät resurssit. Lisäksi on tärkeää, että alueellinen tasa-arvo ja paikalliset erityispiirteet, kuten kaksikielisyys, otetaan päätöksenteossa huomioon.

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On erittäin myönteistä, että taiteen perusopetuksen yhdeksän taiteenalan tasa-arvoinen asema tuodaan selkeästi esiin. Nyt esitetty muutos vahvistaa tätä tavoitetta ja korostaa, että taiteen perusopetus koskee yhdenvertaisesti kaikkia taiteenaloja.

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Uusi vastuutehtävä on tärkeä lisä taiteen perusopetuksen yhteiseen kehittämiseen. Vastuutehtävien toteuttajina liitoilla voisi olla merkittävä rooli, sillä ne voivat toimia sekä kehittäjinä että koordinaattoreina eri toimijoiden välisessä yhteistyössä. Lisäksi vastuutehtävät voisivat sisältää kielellisen näkökulman edistämisen, mikä on oleellista tasa-arvon ja saavutettavuuden kannalta.

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Lisämääräraha on tärkeä keino parantaa taiteen perusopetuksen saavutettavuutta ja toivottavasti mahdollistaa myös uusien TPO-lupien hakemisen. Samalla olisi kuitenkin syytä tarkentaa, mitä seurauksia on, jos lisämäärärahaa ei myönnetäkään, millä keinoin nämä uudistukset sitten toteutaan ja toisaalta opetuksen kattavuutta ja alueellista tasa-arvoa turvataan?

Päätötodistusten korostaminen rahoituksen jakoperusteena on ongelmallista, sillä taiteen perusopetuksen oppilaat aloittavat usein varhaisessa iässä ja heidän elämäntilanteensa, asuinpaikkansa tai kiinnostuksen kohteensa voivat muuttua opintojen aikana. Esimerkiksi pienemmiltä paikkakunnilta muuttaminen toisen asteen opintojen vuoksi voi johtaa siihen, että taiteen perusopetuksen opinnot jäävät kesken, vaikka niistä olisi kertynyt jo merkittävä määrä osaamista. Usein valmistuminen ajoittuu myöskin elämänvaiheeseen, jossa painopiste on muissa koulutustavoitteissa. Mikäli päätötodistusten määrän merkitys kasvaa rahoituksen jakamisessa, tulisi samalla huolehtia siitä, että päätötodistuksella on todellista hyötyä myös jatko-opintoihin hakeuduttaessa. Tämä kannustaisi oppilaita saattamaan opintonsa loppuun ja lisäisi opinnoista valmistumisen mielekkyyttä.

On myönteistä, että valtionavustuksia käsitellään jatkossa yhtenä kokonaisuutena riippumatta siitä, järjestetäänkö taiteen perusopetus kunnallisesti vai järjestämisluvan saaneen oppilaitoksen toimesta. Tämä edistää tasapuolisuutta ja mahdollistaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

-

Köngäs Katja

Hurja Piruetti Länsi-Uudenmaan Tanssiopisto, Raasepori